

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11CoCsp/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120352711
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:6120352711.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému A. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, C., o zaplatenie 5.907,87 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 11Csp/12/2021-157 zo 4.6.2021 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu úverovú pohľadávku zo zmluvy o úvere vo výške 5.907,87 € s prísl. O trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu nárok na ich náhradu nepriznal.

2. Podľa skutkového vymedzenia v žalobe, uplatnená pohľadávka vznikla zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.8.2015 uzavretej medzi veriteľom Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653 a žalovaným v hmotnoprávnom postavení dlžníka (ďalej tiež len „zmluva“), na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanému peňažné prostriedky oproti jeho povinnosti tieto veriteľovi vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi; žalovaný však svoje záväzky z úverovej zmluvy podľa dohodnutých podmienok prestal splácať a omeškaný záväzok nesplnil ani na základe dodatočnej písomnej výzvy veriteľa, a preto právny predchodca žalobcu listom zo dňa 23.1.2018 uplatnil právo na zosplatenie celého úverového záväzku ku dňu 22.1.2018 a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 15 dní. Žalobca nadobudol úverovú pohľadávku od Slovenskej sporiteľne, a.s. na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 22.3.2019, pričom v čase postúpenia pohľadávky bol žalovaný napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Žalovaná suma 5.907,87 € pozostáva z neuhradenej istiny úveru 3.304,13 €, úrokov vo výške 2.508,18 €, úrokov z omeškania 336,06 € a poplatkov vo výške 19,50 € s tým, že žalobca si podanou žalobou uplatnil nárok na úroky z omeškania podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka počnúc dňom nasledujúcim po účinnosti postúpenia pohľadávky vo výške 5 % ročne zo sumy 3.044,13 € od 23.3.2019 do zaplatenia.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal preukázané, že na základe zmluvy o splátkovom úvere uzavretej dňa 11.8.2015 právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, v postavení veriteľa poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 4.000,- € oproti jeho povinnosti úver veriteľovi splácať v dohodnutých splátkach (v počte 108) vo výške 90,99 €, splatných do 25. dňa v mesiaci, s dátumom prvej splátky dňa 25.9.2015 a konečnou splatnosťou úveru 25.8.2024, s ročnou úrokovou sadzbou 28,50 %, RPMN vo výške 26,55 %, priemerná hodnota RPMN vo výške 16,33 % a celková čiastka úveru -9.822,26 €. Z prehľadu splátok

súd zistil, že žalovaný na úver zaplatil sumu 1.894,25 €. Ďalej zistil, že Slovenská sporiteľňa, a.s. listom zo dňa 23.11.2017 žalovanému oznámila, že je v omeškaní so splácaním dlhu ku dňu 23.11.2017 vo výške 1.264,24 € a vyzvala ho na zaplataenie dlžnej sumy do 15 dní od doručenia výzvy. Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 23.1.2018 oznámila žalovanému, že banka vyhlásila ku dňu 22.1.2018 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy o úvere a vyzvala žalovaného na zaplataenie pohľadávky vo výške 5.308,49 € do 15 dní. Výzvou zo dňa 18.12.2018 vyzvala žalovaného na úhradu dlhu s upozornením na možnosť postúpenia pohľadávky tretej osobe a listom zo dňa 30.3.2019 oznámila žalovanému, že pohľadávka z úverovej zmluvy spolu s príslušenstvom bola postúpená spoločnosti EOS KSI Slovensko s.r.o. na základe uzavretej zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 22.3.2019. Žalobca výzvou (pokus o zmier) zo dňa 18.6.2020 vyzval žalovaného na úhradu dlhu vo výške 6.098,06 € najneskôr do 28.6.2020. Súd prvej inštancie spor právne posudzoval podľa ustanovení § 497, § 369 ods. 1, § 503 ods. 1 až 3, § 504 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), § 2 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. a), b) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 8 a 9, § 54 ods. 1 a 2, § 524 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „ZoB“); právny vzťah strán posúdil ako záväzkový zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy. V prvom rade súd skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu a po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že žalobca nepreukázal platné nadobudnutie pohľadávky uplatnenej v tomto spore od právneho predchodcu Slovenskej sporiteľne, a.s., so sídlom v Bratislave. Neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky súd vzhliadol v nesplnení zákonných predpokladov zosplatenia spotrebiteľského úveru v zmysle kogentného ust. § 92 ods. 8 ZoB (kumulatívne troch podmienok), ktorými sú: existencia splatnej pohľadávky, písomná výzva banky a následné viac ako 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením záväzku voči banke. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca nepreukázal, že postúpeniu pohľadávky predchádzalo zaslanie písomnej výzvy bankou adresovanej žalovanému v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, resp. že výzva zo dňa 23.11.2017 bola žalovanému doručená (žalobca nepredložil doklad o doručení), rovnako nepreukázal ani doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovanému. Súd uviedol, že písomná výzva banky klientovi je prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu. Tým, že banka výzvu dlžníkovi nezaslala, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná, neposkytla mu dostatočný priestor na vykonanie úkonov voči „svojej banke“ na zotrvanie vo vzťahu s ňou. Dôsledkom nesplnenia týchto povinností právneho predchodcu žalobcu, podľa názoru súdu prvej inštancie je neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 39 OZ, pretože tento právny úkon odporuje kogentným ustanoveniam Občianskeho zákonníka na ochranu spotrebiteľa a zároveň je neplatné aj postúpenie pohľadávky na žalobcu. Žalobca teda nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a nie je v konaní aktívne legitimovaným subjektom a z týchto dôvodov súd žalobu zamietol. Na podporu prijatých záverov súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/49/2008 zo dňa 14.5.2008 a 1Cdo/76/2007 z 28.1.2009, tiež na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS/337/2012-19 zo dňa 3.7.2012, z ktorých citoval právny názor. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nárok na ich náhradu nepriznal, dôvodiac výlučným procesným neúspechom žalobcu v spore a skutočnosťou, že úspešnému žalovanému v konaní žiadne trovy nevznikli.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobe vyhovie a prizná mu nárok na plnú náhradu trov konania, eventuálne rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalobca v odvolaní namietal skutkové a právne vady rozhodnutia súdu prvej inštancie a nesprávny postup súdu, ktorým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesúhlasil so záverom súdu, že nie je aktívne legitimovaným a postúpenie pohľadávky je neplatné. Zastával názor, že v konaní bolo celkom nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky pôvodný veriteľ - Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava, dodržal všetky podmienky, ktoré mu ukladá ust. § 92 ods. 8 ZoB, keďže žalovaný v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu bol v omeškaní so splnením čo i len sčasti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, bol postupcom opakovane vyzývaný na úhradu omeškaných splátok, okrem iných výziev aj výzvou zo dňa 23.11.2017 a tiež výzvou zo dňa 23.1.2018 (označená ako „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“). Postupca využil svoje právo zosplatiť pohľadávku a podaním zo dňa 23.1.2018 oznámil žalovanému, že toto právo uplatňuje. Zároveň považuje žalobca za nesporné, že toto svoje právo využil v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ pre nesplnenie splátky, ktorá využitiu tohto práva predchádzala po dobu 3 mesiacov. Akcentoval v tejto súvislosti, že žalovaný skutkové tvrdenia žalobcu (ohľadom doručenia výziev pred zosplatením, ako aj samotnej výzvy zo dňa 23.1.2018, ktorou postupca úver zosplatiť a ktoré boli adresované

žalovanému) nijako nepoprel a nerozporoval. V zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP ich bolo potrebné v konaní považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, na základe čoho bolo potrebné uzavrieť, že nesporným je i skutkové tvrdenie, že žalovaný bol postupcom riadne a opakovane vyzvaný na zaplatenie omeškaných splátok a v čase postúpenia pohľadávky bol napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Súd prvej inštancie podľa odvolateľa vo svojich skutkových záveroch nereflektoval na to, že skutkové tvrdenia žalobcu neboli protistranou popreté, a preto mali byť považované za nesporné v zmysle § 151 ods. 1 CSP, ale naopak svojím postupom, z pozície pomyselného advokáta a zástupcu žalovaného ako spotrebiteľa (t.j. slabšej strany) aktívne rozporoval skutkové tvrdenia žalobcu a napriek ich nepopretiu zo strany žalovaného (a tým aj ich nespornosti v zmysle § 151 ods. 1 CSP) žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB. Na podporu svojej argumentácie citoval z vybraných rozhodnutí krajských súdov a poukázal tiež na Komentár k Civilnému sporovému poriadku autorov Števček a spol., vyd. Praha, C. H. Beck, 2016, str. 573. Podľa žalobcu ak súd mal za sporné niektoré skutkové tvrdenia, ktoré však žalovaným neboli rozporované, mohol žalobcu vyzvať na objasnenie týchto skutkových tvrdení, resp. mohol v zmysle ust. § 295 CSP vykonať aj bez návrhu žalovaného ďalšie dôkazy. V ďalšom nesúhlasil ani s názorom súdu prvej inštancie, že predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky na inú osobu môže byť v súlade s § 92 ods. 8 ZoB len pohľadávka, alebo jej časť, ktorá je už splatná. Zdôraznil, že táto premisa nevyplýva ani zo samotného znenia ust. § 92 ods. 8 ZoB, ak by zákonodarca v predmetnom ustanovení mienil upraviť oprávnenie banky postúpiť na inú osobu len peňažný záväzok, ktorý je už splatný, potom by druhá veta ust. § 92 ods. 8 ZoB bola v praxi neaplikovateľná a nadbytočná, nakoľko v prípade ak by dlžník pred postúpením pohľadávky uhradil banke omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva, tak by už banka nemala čo postupovať (nakoľko predmet postúpenia bol dlžníkom uhradený ešte pred postúpením) a teda banka by ani nemala aké právo uplatňovať. Podľa žalobcu aj v prípade záveru, že v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB je možné postúpiť na tretiu osobu iba splatnú pohľadávku, bolo povinnosťou súdu vysporiadať sa so splatnou časťou postúpenej pohľadávky, ktorá bola v konaní uplatnená; súd však napriek svojej argumentácii zamietol žalobu aj v časti postúpenej pohľadávky bez akéhokoľvek zdôvodnenia (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/31/2020 z 3.9.2020). Citoval právny názor z rozhodnutia R 119/2013, podľa ktorého „relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postúpniča na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z tohto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy. Dlžník sa v takom prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. To by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou po postúpení postúpniča“. Poukázal tiež na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky (32Cdo/4511/2009, 29Cdo/4868/2009) a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obo/1/2009. Zastával názor, že postupca postupoval v prísnom súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB a k postúpeniu pohľadávky na žalobcu došlo platne. Svoju aktívnu legitímáciu preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávky spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB v konaní preukázal prílohou č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok, platobnou históriou úveru a výzvami postupcu. Podľa žalobcu závery súdu prvej inštancie sú v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, žalovaný sa v dôsledku rozhodnutia dostáva do stavu právnej neistoty, kedy nevie komu má plniť. Rozhodnutie vo veci sa z tohto dôvodu žalobcovi vôbec nejaví ako ochraňujúce spotrebiteľa - ale naopak ako vnášajúce chaos do súkromnoprávneho vzťahu medzi veriteľom a jeho dlžníkom, to všetko za situácie, kedy dlžník ani veriteľ nespochybňujú platnosť postúpenia pohľadávky, čím konajúci súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 v spojení s § 367 ods. 2 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadísk odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

7. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

8. Odvolací dôvod § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t.j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Pritom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého súd zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 191 a nasl. CSP.

9. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, to znamená, vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie pochybil pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenia), nesprávne interpretoval právny predpis a vychádzajúc z mylného právneho názoru nesprávne vyhodnotil žalobcom predložené dôkazy a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, preto je odvolanie žalobcu dôvodné a ním uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci sú opodstatnené.

11. Z obsahu spisu vyplývalo, že žalovaný v danom spore skutkové tvrdenia žalobcu o uzavretí zmluvy o splátkovom úvere, neplnení svojich záväzkov z úverovej zmluvy, doručení výziev veriteľa a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti ani žalobcom predložené listinné dôkazy žiadnym spôsobom nepoprel. Vo vyjadrení k žalobe zo dňa 18.3.2021 (č.l. 99 - 101) i vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 4.6.2021 (zápisnica o pojednávaní na č.l. 153 a nasl.) žalovaný svoj dlh voči Slovenskej sporiteľni, a.s. uznal v rozsahu podpísanej úverovej zmluvy, pričom poukazoval na to, že nemá finančné prostriedky na splácanie úveru z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie, prebiehajúcich exekúcií v prospech iných veriteľov a hroziaceho osobného bankrotu s tým, že namietal neprimeranú výšku žalobcom vymáhaného dlhu, ktorý podľa neho presahuje výšku poskytnutého úveru o 114 %. Za tohto stavu mal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí vyjsť z domnienky nespornosti rozhodujúcich skutkových tvrdení žalobcu v súlade s ust. § 151 ods. 1 CSP a nesporné skutkové tvrdenia si osvojiť ako zistený skutkový stav veci a vziať ich za podklad pre svoje rozhodnutie. Podľa posúdenia odvolacieho súdu v danom prípade ani potreba spotrebiteľskej procesnej ochrany žalovaného ako spotrebiteľa a slabšej strany sporu neodôvodňovala vznik pochybností o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu a

nevyhnutnosť osobitného preskúmania tejto otázky v danom spore súdom prvej inštancie za situácie, že žalobca prechod práva vyplývajúceho zo záväzkového právneho vzťahu založeného zmluvou o úvere preukázal predloženými listinnými dôkazmi, predovšetkým zmluvou o splátkovom úvere zo dňa 11.8.2015, Všeobecnými obchodnými podmienkami Slovenskej sporiteľne, a.s., písomnou zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 22.3.2019, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 23.1.2018, výzvami na splatenie dlhu zo dňa 23.11.2017 a 18.12.2018, 18.6.2020 (pokús o zmier), oznámením postupcu o postúpení pohľadávky zo dňa 30.3.2019 adresovanými žalovanému na adresu jeho bydliska, podacím hárkom o odoslaní písomností, atď., ktoré žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil (zápisnica o pojednávaní zo dňa 4.6.2021 na č.l. 155 spisu). Súd prvej inštancie nereflektoval na to, že žalovaný rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu ani vo vzťahu k otázkam postúpenia pohľadávky a aktívnej legitímácie nepoprel, rovnako nespochybnil ani skutkové tvrdenia žalobcu, že písomné výzvy veriteľa a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru sa dostali do jeho dispozičnej sféry, následkom čoho nastúpila domnienka ich nespornosti v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP. V danom prípade nič nenasvedčuje tomu, že by postúpením pohľadávky veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s. na žalobcu došlo k zhoršeniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že úprava ust. § 92 ods. 8 ZoB, až na zmenu začlenenia tohto ustanovenia v § 92, je pôvodná, a preto v jej účele nemožno hľadať ochranu spotrebiteľa. I napriek tomu je odlišný výklad tejto právnej normy spotrebiteľským prvkom frekventovane odôvodňovaný, pod rúškom presvedčenia, že postúpením pohľadávky sa právne postavenie dlžníka zhoršuje. Obsah právneho vzťahu medzi bankou a klientom sa postúpením pohľadávky na iný subjekt podľa názoru odvolacieho súdu nijako nemení. Na podporu úvahy, že postúpenie nie je na ťarchu spotrebiteľa, odvolací súd poukazuje na výstižný záver Ústavného súdu SR, ktorý sa vo všeobecnosti vyjadril k skutočnosti postupovania spotrebiteľských pohľadávok: „Taktiež je potrebné uviesť, že postúpenie pohľadávok je legálny súkromnoprávny úkon“ (bod 36 odôvodnenia nálezu sp. zn. PL.ÚS/11/2016-60 zo dňa 7.2.2018). Súd prvej inštancie vo svojich úvahách celkom zrejme prehliadal i samotnú podstatu postúpenia pohľadávky, pri ktorom nedochádza k inej zmene záväzku, než k zmene v osobe veriteľa a že oznámením o postúpení pohľadávky vyvolá postupca zmenu osoby oprávnenej prijať plnenie bez ohľadu na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Postúpenie pohľadávky znamená trvalú zmenu veriteľa a má za následok, že postúpením pohľadávky prechádza na postupníka pohľadávka s príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými, a to v stave, v akom sa nachádza v dobe postúpenia. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Za tohto právneho stavu je pre dlžníka podstatné, či postupovaná pohľadávka existuje, a preto sú mu zachované námietky proti pohľadávke, ktoré môže uplatniť v dobe po postúpení; nie je však už jeho vecou, kto pohľadávku vymáha, nakoľko má plniť dlh s účinkami riadneho splnenia podľa pokynu veriteľa. Preto otázku, či pohľadávka bola skutočne postúpená a či toto postúpenie bolo platné, je možné riešiť len v spore medzi postupcom a postupníkom (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo/1277/2007 zo dňa 22.12.2009). Inými slovami povedané, po oznámení o postúpení pohľadávky súdu neprináleží posudzovať platnosť tejto zmluvy ani na základe námietky žalovaného v spore z veriteľsko-dlžníckeho vzťahu s postupníkom, keďže dlhu sa žalovaný zbaví plnením tomuto subjektu bez ohľadu na platnosť postúpenia. Procesnoprávnym dôsledkom postúpenia pohľadávky je, že postupca už nie je naďalej oprávnený pohľadávku vymáhať a prijímať plnenie od dlžníka, postupník sa stáva aktívne legitimovaným subjektom na vymáhanie pohľadávky v súdnom, príp. i v exekučnom konaní.

12. K okolnosti doručenia prejavu vôle veriteľa zosplatiť celý úver a výzvy na zaplatenie dlhu dlžníkovi, odvolací súd zároveň poukazuje na to, že podľa záverov právnej praxe pri doručovaní právnych úkonov, výziev a iných listín sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky, pričom v zmysle tzv. teórie dôjdenia dokladom o doručení o výzvy môže byť aj neprevzatá zásielka adresátom, pokiaľ bola doručená na poslednú známu adresu dlžníka a dostala sa do dispozičnej sféry adresáta v mieste, kde mal faktickú možnosť zásielku si prevziať, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 36/2020 zo dňa 15.12.2020, publikované v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 1/2021 pod č. 04).

13. Odvolací súd pripomína, že súdna prax zaujala stanovisko tiež k obsahovým náležitostiam výzvy na plnenie pred postúpením pohľadávky a oznámenia o zosplatení úveru podľa ust. § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ so záverom, že z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať upozornenie, že ak dlžník dlžnú sumu neuhradí, veriteľ pristúpi k postúpeniu pohľadávky (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo 169/2020).

14. Súd prvej inštancie postupoval v dôkaznom procese nesprávne, pokiaľ za stavu zrejmej nespornosti žalobcom prezentovaných skutočností pristúpil k preskúmaniu jeho tvrdení a hodnoteniu ním predložených listinných dôkazov z vlastnej iniciatívy bez toho, aby vyvstala potreba dokazovania skutočností, ktoré v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP mali byť považované za nesporné, teda bez akejkoľvek procesnej nevyhnutnosti vyvolanej či už popretím skutkových tvrdení žalobcu, namietaním existencie alebo obsahu ním predložených dôkazov alebo uplatnením prípadných iných prostriedkov procesnej obrany žalovaného predovšetkým vo vzťahu k posúdeniu aktívnej vecnej legitímácie, túto otázku v danom spore neposúdil v súlade so zákonom a vyššie uvedenými závermi právnej praxe, pričom vyšiel z nesprávneho právneho názoru, že postúpenie pohľadávky je neplatným právnym úkonom v zmysle ust. § 39 OZ. Neuvedomil si však pritom, že ani procesné ohľady, ktorých sa spotrebiteľovi v sporovom konaní dostáva (§ 290 a nasl. CSP), neznamenajú úplné vylúčenie základných atribútov kontradiktórneho konania, medzi inými tiež následku nepopretia skutkových tvrdení žalobcu, ktorým je nastúpenie domnienky ich nespornosti (§ 151 ods. 1 CSP) a jednak, že procesná ochrana spotrebiteľa musí nadväzovať na podstatu spotrebiteľského hmotného práva, ktorým je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a závadnými výrobkami.

15. Vzhľadom na uvedené žalobca v podanom odvolaní celkom opodstatnene namieta, že súdom formulované dôvody neplatnosti postúpenia pohľadávky a záver, že žalobca nie je oprávnený (vecne legitimovaný) pohľadávku vymáhať, neobstoja po skutkovej ani po právnej stránke, nakoľko úvaha súdu je založená na nesprávne vyhodnotených dôkazoch a nesprávnom právnom posúdení prejednávanej veci. Súd prvej inštancie vedený nesprávnou právnou úvahou v otázke preukázania aktívnej vecnej legitímácie žalobcu už obsahu úverového vzťahu strán nevenoval žiadnu pozornosť, preto nevykonal dokazovanie a na jeho základe neustálil skutkový stav potrebný pre záver o dôvodnosti základu a výšky nároku. Odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nie je vecne správny pre pochybenia v skutkových i právnych záveroch a nakoľko tento nedostatok, vzhľadom na povahu a rozsah jeho procesných dôsledkov, nebolo možné efektívne napraviť v odvolacom konaní, došlo tým k naplneniu dôvodu, pre ktorý z pohľadu ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP neostávalo iné, než zamietavé rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej a tiež v závislom výroku o trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP) zrušiť a v rozsahu zrušenia mu vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie predovšetkým odstrániť vytknuté nedostatky svojho doterajšieho postupu a rozhodovania, zabezpečiť si pre svoje skutkové závery (o úplnosti obsahových náležitostí úverovej zmluvy nevynímajúc) dostatočný skutkový podklad procesne predpokladaným spôsobom. V tomto postupe sa najmä náležite vysporiada s listinnými dôkazmi, ktoré strany sporu v priebehu konania už predložili, navrhnú v nastávajúcom priebehu konania alebo ktoré sú pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a ich vykonanie je možné aj bez iniciatívy spotrebiteľa s použitím ust. § 295 CSP, prihliadne na obranu žalovaného a vysporiada sa s jeho námietkami vo vzťahu k výške uplatneného nároku, spotrebiteľskej neprijateľnosti úverovej odplaty, atď. Po vyhodnotení vykonaných dôkazov súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne s tým, že v novom rozhodnutí vezme do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli (vyjdú) v konaní najavo (Čl. 11 ods. 4 CSP) procesne správnym postupom, pričom vo svojich úvahách pri posudzovaní veci vyjde tiež z právneho názoru odvolacieho súdu vyjadreného v tomto uznesení (§ 391 ods. 2 CSP). K spôsobu právneho posúdenia veci v ďalšom konaní odvolací súd upriamuje pozornosť na potrebu v záujme spravodlivého usporiadania pomerov strán venovať zvýšenú pozornosť spôsobu posudzovania spotrebiteľského aspektu prípadu. Pri posudzovaní veci z hľadiska spotrebiteľskej ochrany je potrebné mať na zreteli, že ani procesné ohľady, ktorých sa spotrebiteľovi v sporovom konaní dostáva (§ 290 a nasl. CSP) neznamenajú úplné vylúčenie základných atribútov kontradiktórneho konania, medzi inými tiež následku nepopretia skutkových tvrdení žalobcu, ktorým je nastúpenie domnienky ich nespornosti (§ 151 ods. 1 CSP). Treba mať tiež na pamäti, že skutková ingerencia súdu v záujme procesnej ochrany spotrebiteľa sa netýka celého spektra rozhodujúcich skutkových okolností, ale musí vždy nadväzovať na podstatu spotrebiteľského hmotného práva, ktorým je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nepoctivým záväzkovým zaťažením spotrebiteľa a nekalými obchodnými praktikami dodávateľa. Preto odklon od zásady kontradiktórnosti konania suplovaním prostriedkov procesnej obrany za spotrebiteľa, musí byť vždy opodstatnený niektorým z týchto objektov spotrebiteľskej ochrany a nemôže byť postavený len na akomsi hľadaní dôvodov pre nevyhovenie žalobe dodávateľa za každú cenu, ktorý fenomén je v rozhodovacej praxi okresných súdov viac ako evidentný. Pri posúdení veci podľa názoru odvolacieho súdu treba mať na zreteli tiež, že aj v spotrebiteľských sporoch musí rozhodnutie súdu smerovať k spravodlivému a vyváženému usporiadaniu pomerov strán tak, aby

sa spotrebiteľovi v okolnostiach prípadu dostalo primeranej spotrebiteľskej ochrany za súčasného rešpektovania poctivo nadobudnutých práv dodávateľa.

17. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie zároveň o nároku strán na náhradu trov konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.